

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras temporärt så att de anslag som anvisas för kompetensprogrammet för unga vuxna kan beviljas i form av statsunderstöd för grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen och som anordnas vid en läroanstalt, för utbildning som förbereder för yrkesexamen eller specialyrkesexamen och som anordnas vid en läroanstalt samt för anordnande av examens-tillfällen. Genom statsunderstöd kan utbildning finansieras för studerande som är i ål-

dern 20—29 år det år då utbildningen inleds och som inte fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller som helt saknar examen efter grundskolan.

Propositionen hänför sig till regeringens proposition om komplettering av budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med budgetpropositionen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2014 och gälla till och med den 31 december 2016. Statsunderstöd kan beviljas för utbildning som inleds den 1 januari 2014 eller därefter.

MOTIVERING

1 Nuläget

Undervisnings- och kulturministeriet inledde 2013 ett kompetensprogram för unga vuxna i syfte att erbjuda unga i åldern 20—29 år som saknar examen på andra stadiet stödd möjlighet att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen. Programmet har genomförts så att anordnare av yrkesinriktad tilläggsutbildning beviljats statsandel för utbildning som förbereder för yrkes- eller specialyrkesexamen och som riktas till denna målgrupp. Dessutom har som statsunderstöd beviljats stöd för handlednings- och rådgivningstjänster för studerande.

Regeringen beslutade den 29 mars 2012 i rambeslutet om statsfinanserna 2013—2016 anvisa sammanlagt 183 miljoner euro för kompetensprogrammet för unga vuxna. För 2013 reserverades i statsbudgeten 27 miljoner euro för programmet och enligt rambeslutet 52 miljoner euro per år 2014—2016.

Det finns ingen separat rättsgrund för programmet utan finansieringen för anordnare av yrkesinriktad tilläggsutbildning har anvisats i form av statsandelar för utbildning som förbereder för yrkes- eller specialyrkesexa-

men och för examenstillfällen. Anordnare av yrkesinriktad tilläggsutbildning och vissa andra utbildningsanordnare har dessutom i form av statsunderstöd beviljats resurser för handlednings- och rådgivningstjänster för målgruppen.

Med tanke på att programmet ska utfalla väl och de kvantitativa mål som uppställts för målgruppens utbildning ska uppnås har det varit ett problem att tilläggsresurser till yrkesinriktade grundexamina inte kunnat anvisas genom programmet och att studerande inom ramen för programmet inte kunnat avlägga delar av examina utan att avlägga hela examen. Målet är att cirka 4 000 unga vuxna årligen ska inleda studier tack vare tilläggsresurserna. Enligt de preliminära uppgifterna har cirka 2 200 studerande inlett sina studier år 2013.

2 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att till lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) temporärt fogas en ny 45 a §. Grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen samt utbild-

ning som förbereder för yrkesexamen eller specialyrkesexamen och vilka anordnas vid en läroanstalt samt anordnande av examens-tillfällen kunde 2014—2016 utom med statsandel också finansieras med statsunderstöd som en del av kompetensprogrammet för unga vuxna.

Syftet med propositionen är att inom kompetensprogrammet för unga vuxna utvidga den tilläggsfinansiering som anvisas utbildningsanordnare till att omfatta också grundläggande yrkesutbildning som anordnas vid en läroanstalt och som förbereder för fristående examen och för delar av examen. Det är dessutom möjligt att genom statsunderstöd bättre än nu rikta finansiering till målgrupperna för kompetensprogrammet samt anvisa finansiering för eventuellt slopande av studerandeavgifter i den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.

Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare inom ramen för det anslag som riktas till kompetensprogrammet för unga vuxna i statsbudgeten. Med utbildningsanordnare avses de kommuner, samkommuner, registrerade sammanslutningar eller stiftelser som har tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998). Genom statsunderstöd kan man finansiera utbildning som anordnas vid en läroanstalt för målgruppen för kompetensprogrammet för unga vuxna, dvs. För unga som det år då utbildningen inleds är i åldern 20—29 år och som inte fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller som helt saknar examen efter grundskolan.

En förutsättning för att statsunderstöd beviljas för grundläggande utbildning är att utbildningsanordnaren i den plan som ingår i ansökan om statsunderstöd visar att grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering kommer att ordnas i sådan omfattning att det studerandeantal som fastställts för sökanden i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning uppnås. På motsvarande sätt är en förutsättning för att statsunderstöd beviljas för anordnande av yrkes- och specialyrkesexamina och examens-tillfällen att sökanden i den plan som ingår i ansökan visar att yrkesinriktad tilläggsutbildning ordnas minst i en omfattning som mot-

svarar det antal studerandeårsverken som godkänts som grund för statsandelsfinansieringen. Anordnande av statsandelsfinansierad utbildning ersätts inte med statsunderstöd och utbildningsanordnaren kan inte överföra studerande som ingår i målgruppen och som redan inlett statsandelsfinansierad utbildning till utbildning som får statsunderstöd.

Det föreslås också att i den nya paragrafen bestäms att statsunderstöd inte får användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med statsandel för driftkostnader för grundläggande yrkesutbildning eller yrkesinriktad tilläggsutbildning eller som arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga konsekvenser på dimensioneringen av det anslag som föreslås för kompetensprogrammet för unga vuxna i statsbudgeten. För anordnare av yrkesutbildning överförs en del av de allmänna statsandelar som beviljats inom kompetensprogrammet för unga vuxna till de statsunderstöd som beviljas för samma verksamhet.

I framtiden lämnar utbildningsanordnarna inte längre inom kompetensprogrammet för unga vuxna in en ansökan om antalet studerandeårsverken som berättigar till statsandel för yrkesinriktad tilläggsutbildning som anordnas vid en läroanstalt utan i stället en ansökan om statsunderstöd för yrkes- och specialyrkesexamina samt grundläggande yrkesutbildning. Undervisnings- och kulturministeriet utfärdar inte längre separata beslut om statsandel för utbildning som anordnas vid en läroanstalt som en del av kompetensprogrammet för unga vuxna utan i stället beslut om statsunderstöd. Under övergångsperioden utfärdas båda besluten.

Utbildningsanordnarna ska i framtiden rapportera till undervisnings- och kulturministeriet om användningen av statsunderstödet. Också nu har utbildningsanordnarna varit tvungna att separat följa upp antalet studerandeårsverken inom kompetensprogrammet för unga vuxna och specificera dem för Utbildningsstyrelsens insamling av bas- och kostnadsuppgifter. Ändringen ökar inte vä-

sentligt det administrativa arbetet i samband med detta.

4 Beredningen av propositionen

Regeringspropositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition om komplettering av budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med budgetpropositionen.

6 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Med stöd av den föreslagna 45 a § 4 mom. kan närmare om beviljande, betalning och användning av statsunderstöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014 och gälla till och med den 31 december 2016.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet
(1705/2009) temporärt en ny 45 a § som följer:

45 a §

Statsunderstöd för kompetensprogrammet för unga vuxna

Utöver det som föreskrivs i 5 § 1 och 2 punkten kan grundläggande yrkesutbildning som förbereder för fristående examen och som anordnas vid en läroanstalt, utbildning som förbereder för yrkesexamen eller för specialyrkesexamen och som anordnas vid en läroanstalt samt anordnande av fristående examina finansieras med statsunderstöd. Statsunderstöd kan beviljas inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisas kompetensprogrammet för unga vuxna.

Genom statsunderstöd kan utbildning finansieras för studerande som inte fullgjort den grundläggande utbildningens lärokurs eller helt saknar examen efter grundskolan samt är i åldern 20—29 år det år utbildningen inleds. Statsunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning eller i 14 § i lagen om yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Statsunderstöd kan beviljas för utbildning som förbereder för yrkesexamen och för an-

ordnande av examenstillfällen, om det i ansökan om statsunderstöd ingår en plan som visar att sökanden anordnar grundläggande yrkesutbildning med statsandelsfinansiering i sådan omfattning att det studerandeantal som fastställts för sökanden i tillståndet att ordna grundläggande yrkesutbildning uppnås. För anordnande av yrkes- och specialyrkesexamina och examenstillfällen kan statsunderstöd beviljas, om det i ansökan ingår en plan som visar att sökanden anordnar yrkesinriktad tilläggsutbildning minst i en omfattning som motsvarar det antal studerandeårsverken som undervisnings- och kulturministeriet i enlighet med 49 § 1 mom. har godkänt som grund för statsandelsfinansieringen för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Statsunderstöd som avses i denna paragraf får inte användas för sådana kostnader för studerande som finansieras med statsandel enligt 6 eller 10 § eller som arbetskraftsutbildning som avses i 5 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Närmare bestämmelser om beviljande, betalning och användning av statsunderstöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 och Denna lag tillämpas inte på utbildning som
gäller till och med den 31 december 2016. inletts före ikraftträdandet av lagen.

Helsingfors den 21 november 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Kultur- och idrottsminister *Paavo Arhinmäki*